

WIND EN WINTERTIJD IN STOLPENLAND

Dit laatste nummer van 2009 voert de winter in. Toevallig of niet: er is een (het laatste) artikel over boerenerven van Esther de Winter en in de Binnenkijker gaan we op bezoek bij de familie Winter.

Winter in windig stolpenland zou ook kunnen betekenen dat daar een kale periode is ingeslopen. Deels is dat zo; de recessie trekt door menig vierkant, veel stolpen tonen achterstallig onderhoud en diverse sloopplannen worden ondanks verzet ertegen doorgedrukt. Zo werd een karakteristieke stolp gesloopt voor een parkeerterrein naast het pompeuze, nieuwe Scheringamuseum in Opmeer. Als aanzet en plannen tot stolpvriendelijker beleid niet op korte termijn effect sorteren wordt het voor stolpenland nieuwe ijs tijd.

Uitgeest

Een dorp tussen strandwal en binnenmeer met 53 stolpen tussen de grenzen. Particulier

initiatief leidt er tot positieve ontwikkelingen. De gedegen restauratie van een langhuisstolp en de terugkeer van een stolp met bakhuis naar historische gegevens bijvoorbeeld; in dit nummer beschreven. De uitgemergelde stolp Waardenburg verrees in nieuwe gedaante en bovendien is er grote kans dat het beeldbepalende boerderijcomplex Kooghuis van de ondergang wordt gered.

Alle hens aan dak

Voor het komend jaar richten we ons op plannen die verdergaand verval van stolpen kunnen stoppen. Zo is er, naar voorbeeld van een project in Friesland, het plan voor een gerichte, financieel ondersteunde actie voor herstel van het boerderijdak. Er zijn tal van voorbeelden van slecht onderhouden rieten- en pannendaken. Het grote, piramidale dak vormt de essentie van de verschijning van de stolp in het landschap.



Deelnemers aan de najaarsexcursie rond Groenhoven.

FOTO: MART GROENTJES

Rond stolp, erf en hek

- In oktober j.l. is op een bijeenkomst van de provinciale boerderijenstichtingen besloten tot een verdergaande samenwerking: Agrarisch Erfgoed Nederland. Inmiddels zijn de leden van de Tweede Kamer bestookt in verband met het op stapel staande beleid modernisering monumentenzorg (Momo).
- Onze adviseur Esther de Winter zal haar verbintenis per nieuwe jaar met ons beëindigen vanwege andere werkzaamheden. Wij danken Esther voor haar zeer gewaardeerde adviezen en inbreng in cursus en nieuwsbrieven en zijn haar opvolging aan het voorbereiden.
- Het boerenhek staat volop in de belangstelling. De kaartenactie slaat aan (8 prachtkaarten voor € 10,-, zie bon op pagina 13). ▲



FOTO: MART GROENTJES

Windenergie: goede zaak, maar de wolkenkrabbende witte masten maken het historisch landschap er niet mooier op.

INHOUD

- ▲ *Stenen en stiepen*
- ▲ *Binnenkijker*
- ▲ *Overwintering op het boerenerv*
- ▲ *Een stolp in ere hersteld*
- ▲ *Boer & Jongens*
- ▲ *Najaarsexcursie*
- ▲ *Stolpen in het nieuws*



Voor alle rieten daken al meer dan 65 jaar

- vakkundig advies
- dakvernieuwing
- renovatie van dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- ontmossen
- dakramen en dakkapellen

Rietdekbetrijf J.P. Kooijman B.V.
Ruigeweg 119A, Schagerbrug
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

info@kooijmanrietdekkers.nl
www.kooijmanrietdekkers.nl
Voor West-Friesland: T 0229 20 18 62

TPA HGa

trigallez
peeters
van apeldoorn
hangelbroek
gouwetor
architecten
bna

korenmarkt 15
postbus 2190
1620 ed hoorn
t 0229-212919
f 0229-217961
e info@tpahga.nl
www.tpahga.nl

ARNOLD's BOUWMATERIALEN

in- en verkoop oude bouwmaterialen

met name:

oude handvorm metselstenen (Waal-, Vecht- en Rijnformaat), plavuizen, tegels, oude straatklinkers, etc.

Corr.adres: Grote Sloot 359, 1751 LD Schagerbrug
Tel/fax: 0224 - 21 72 11 Mobiel: 06 - 53 85 88 66
Opslag: Nijverheidsweg 14 Schagerbrug
www.arnoldsbouwmaterialen.nl

M. Duinmaijer B.V.

- nieuwbouw
- verbouw
- renovatie
- onderhoud
- houtskeletbouw
- machinale houtbewerking
- kozijnenspuiterij

M.C. van Voordenstraat 2, 1483 GB De Rijp tel: 0299 673487 fax: 0299 674626 www.duinmaijer.nl

Houtaantasting?

STOP HOUTWORM BOKTOR BONTEKNAAGKEVER

ATTACK DIERPLAAGBESTRIJDING

EFFECTIEVE BESTRIJDING MET GARANTIE • ISO 9001:2000 GECERTIFICEERD
40 JAAR GESPECIALISEERD IN HET BESTRIJDEN VAN HOUTAANTASTERS, ZWAMMEN EN VOGELWERING

BEL GRATIS NOORD-HOLLAND: 0800-0242000

WWW.ATTACK.NL • VCA-GECEERTIFICEERD • WWW.ATTACK.NL

Stijlvolle klasse

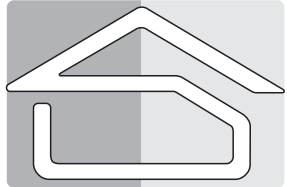
WEIJNTJES
HANG- EN SLUITWERK
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Amsterdam Z.O. - Amsterdam Centrum
Utrecht - Den Bosch - Bussum
www.weijntjes.nl - Centraal tel.: 020 - 3113646

SJERPS BV

AANNEMERSBEDRIJF

Westerkerkweg 26
1606 BD Venhuizen
Tel: 0228-541758
Fax: 0228-543258
info@sjerpsbv.nl
www.sjerpsbv.nl





SJERPS, EEN GOEDE KEUZE VOOR KWALITEIT!

STENEN EN STIEPEN

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK VAN EEN STOLPBOERDERIJ IN OBDAM

De stolpboerderij Dorpsstraat 32, hoek Braken, in Obdam werd, na jarenlange verloederings, in maart 2009 gesloopt. Een prachtig stuk agrarisch erfgoed verdween voor de bouw van een viertal nieuwbouwwoningen. Er is archeologisch onderzoek uitgevoerd en dit artikel werd ons aangeboden door drs. Kirsten Leijnse, projectleider West-Nederland van Archeologisch Adviesbureau RAAP. Een beknopte bewerking van de onderzoeksresultaten.

De karakteristieke stolpboerderij is één van de voornaamste cultuurhistorische beeldvormers van Noord-Holland. Niettemin wordt er door archeologen slechts beperkt onderzoek naar gedaan, zoals begin van dit jaar ook in deze nieuwsbrief kon worden gelezen.¹ De sloop van een stolpboerderij aan de Dorpsstraat in Obdam in het voorjaar van 2009 gaf ons de mogelijkheid om de boerderij en de directe omgeving ervan te onderzoeken. Hoewel het een beperkte opgraving was leverde het onderzoek aardige resultaten op en werden aanwijzingen verkregen voor nog oudere boerderijen op dezelfde plek. De gevonden resten lijken bovendien in het beeld van de bouwkundige ontwikkeling van de stolpboerderij te passen.

Stolpen op kaart

De gesloopte boerderij - het type 'Noord-Hollandse stolp' ² - was pas in 1890 gebouwd, maar lag binnen een veel ouder, historisch bewoningslint: de huidige Dorpsstraat. Deze vormde in de Middeleeuwen de ontginningsas van waaruit het omringende, toenmalige veengebied ontgonnen werd. Zo is in grote lijnen bekend dat in de 13^e eeuw aan de huidige Dorpsstraat al boerderijen stonden, de bijbehorende akkers en weilanden lagen achter de boerderijen.

Niet helemaal verrast waren we dan ook toen uit historische kaarten en uit archiefinformatie bleek dat de stolp niet de eerste boerderij op deze plek aan de Dorpsstraat

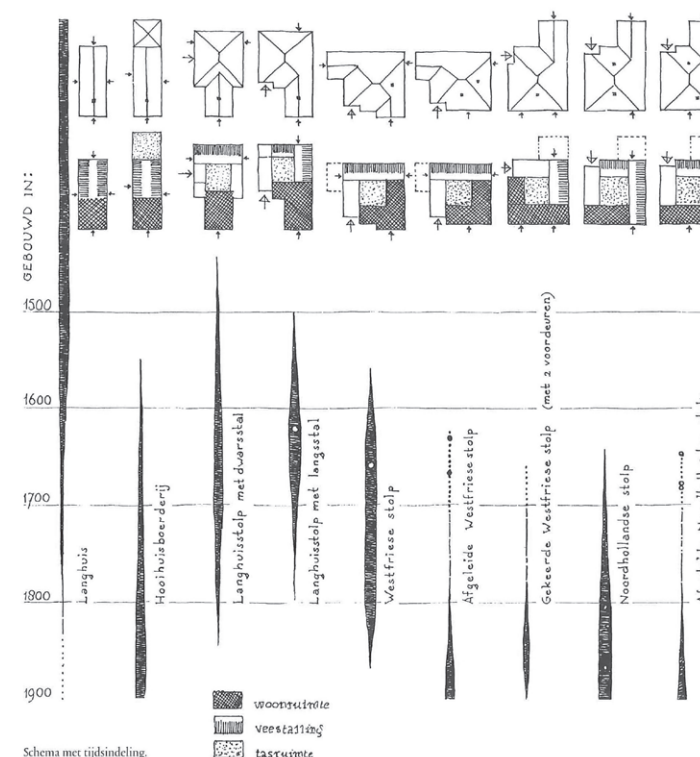


De verloederde stolp in februari 2009.

was. Zo was op een kadastrale kaart van 1826 te zien dat op de locatie van 'onze' stolp al een stolpboerderij stond.³ Op het erf waren behalve de boerderij een de schuur ook een moestuin aangegeven. Dat bewoning en gebruik van het erf nog verder terug gaat blijkt uit het verpondingsregister uit 1733 dat spreekt van een boerderij op deze plek. Tot slot staat op de historische kaart van De Dou uit 1680 een boerderij of een huisplaats afgebeeld. Door de tamelijk grove schaal van deze laatste kaart is een betrouwbare lokalisering helaas niet mogelijk. Al met al geeft dit het beeld dat het perceel in elk geval vanaf het einde van de 17^e eeuw bebouwd is geweest. Niet duidelijk is echter om hoeveel verschillende boerderijen het gaat. Stond de boerderij die in 1890 werd gesloopt er bijvoorbeeld al in 1826 en ook al in 1733? Zijn de boerderijen uit 1733 en 1680 mogelijk dezelfde?

Het archeologisch onderzoek

Tijdens het veldonderzoek werd niet het hele gebied onderzocht, op slechts vier plekken op en rondom de gesloopte stolp werden met een graafmachine proefsleuven aangelegd. Het onderzoek leverde bewoningssporen op uit de 12^e tot de 20^e eeuw: (afval)kuilen, greppels/sloten, palen, een waterput en funderingen. Uit de Late Middeleeuwen zijn geen bewoningssporen gevonden, wel kwamen zijn enkele grote kuilen - zogenaamde daliegaten - aan het licht. De kuilen zijn gegraven om de klei onder het middeleeuwse veen vandaan te kunnen halen. Een verschijnsel dat in veel plekken in Noord-Holland voorkomt. De latere perioden hebben wél bewoningssporen opgeleverd. Op de plek van de gesloopte boerderij zijn muren en funderingsresten teruggevonden die, op basis van het formaat van de gebruikte stenen, gedateerd konden worden in de 17^e tot 19^e eeuw. Zowel onder de muren als de stiepen bevond zich een fundering van houten planken. De planken werden op hun beurt weer gedragen door - tot wel 2 meter - lange, ingeslagen houten palen.⁴



Schema ontwikkeling van de stolp.

Er warmpjes bijzitten? Dat kan. Maarten ontwerpt mooie, energiebewuste bouwprojecten!



BOUWKUNDIG ONTWERP-
EN TEKENBUREAU
KONING BV

SCHREPEL 12 DE GOORN - TEL.: 0229 - 540996

WWW.MAARTEN-KONING.NL



Noorderweg, Wormer



SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE VERFFRAAIER!

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl

Wognum - www.deverffraaiier.nl



Met gevoel voor de stolp!

nieuwbouw
verbouw
restauratie

Architektenburo Cornelis de Jong bna.

Architekten: Bert van Langen en Ko Graas

Middenbeemster, telefoon 0299 681407, website www.abcdj.nl



AJV
bouw
sterk in o.a.
traditionele kapconstructies

Verdrakenoord 47-49 ■ 1811 BB Alkmaar
T 072 520 09 63 ■ M 06 222 232 53
ajvbouw@chello.nl

De gevonden muurresten en funderingen komen overeen met het grondplan van de gesloopte boerderij maar zijn op basis van het materiaalgebruik duidelijk ouder. De boerderij uit 1890 lijkt grotendeels gefundeerd op de al bestaande funderingen van een voorganger. Van deze voorganger is tevens de westmuur van het voorhuis teruggevonden. Oostelijk van deze muur, in het voorhuis dus, werden verschillende veelkleurige keukentegels gevonden die uit het eerste kwart van de 17^e eeuw dateren.⁵

Bewoningsgeschiedenis van de Dorpsstraat 32 in een notendop

Al in de Late Middeleeuwen woonden mensen in de omgeving van de Dorpsstraat in Obdam. Op het perceel zelf werden kuilen gegraven en werd klei gedolven. In de directe omgeving zullen de boerderijen hebben gestaan. Dit waren nog geen stolpen, maar langhuisboerderijen met een woon- en een staldeel. Uitgaande van het tijdens de opgraving gevonden aardewerk, zal op het perceel omstreeks het eerste kwart van de 17^e eeuw de eerste stolpboerderij zijn gebouwd. Deze periode komt overeen met een fase van economische hoogconjunctuur in de toenmalige Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De versnelling in de agrarische ontwikkeling

en de behoefte om wonen, stal en oogst zo efficiënt mogelijk onder één dak te brengen, leidde tot de stolpboerderij die in het Noord-Hollandse landschap verscheen.⁶ Het is niet duidelijk welk type stolp het hier betrof: vermoedelijk een langhuisstolp of een West-Friese stolp.

Wel bekend is dat de boerderij die in 1826 op het perceel stond een zogenaamde 'langhuisstolp met langstal' betrof, dit type kwam vooral veel voor van de 16^e tot 18^e eeuw.⁷ Behalve de datering van het aangetroffen aardewerk, passen ook de locatie van de opgegraven muurresten en de tegels goed in het beeld van dit vroege type stolp. Mogelijk is de boerderij uit 1826 dus inderdaad al in de 17^e eeuw gebouwd. In 1890 werd de langhuisstolp gesloopt. Op de oude funderingen werd een nieuwe stolp gebouwd, volgens de nieuwe ideeën een Noord-Hollandse stolp. De asymmetrische voorgevel met een voorhuis langs de weg maakte plaats voor een symmetrische voorgevel met een 'staart': een aan de achterkant verlengde stal. Bij de sloop van de stolp in 2009 is behalve de opbouw ook de fundering verwijderd. Hiermee komt een einde aan ruim 300 jaar boerenbedrijf en stolpgeschiedenis op de hoek van Dorpsstraat en Braken in Obdam.



FOTO: RAAP

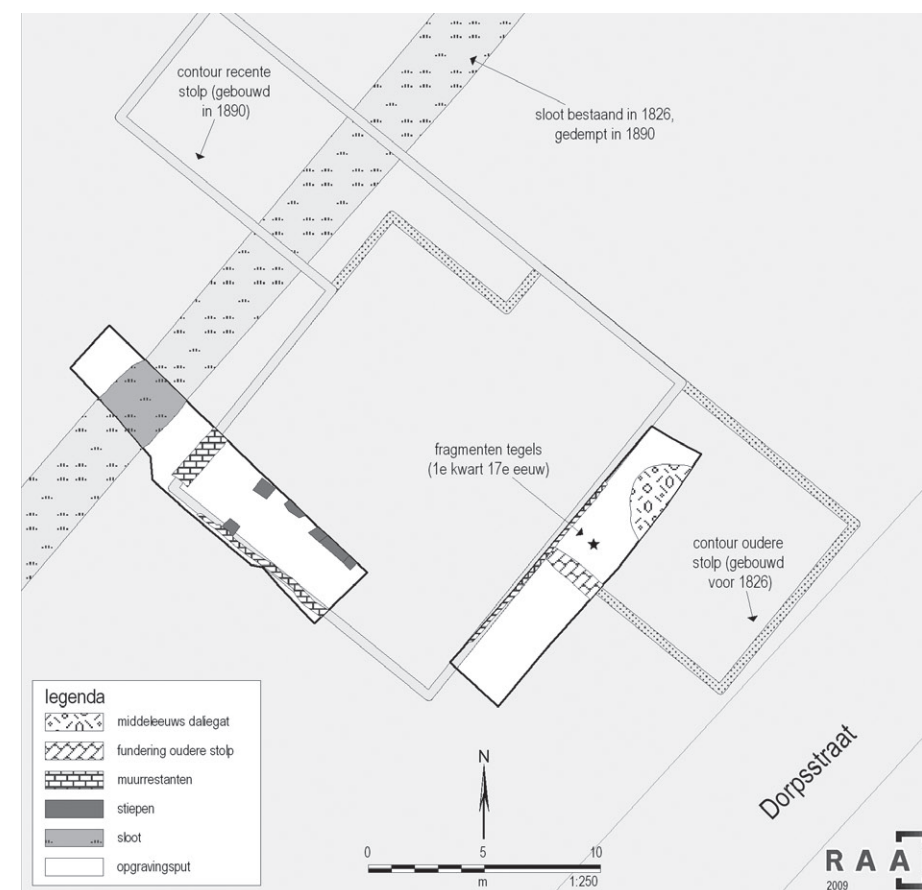
Veelkleurige tegels gevonden in het voorhuis (datering 1600-1625).

Noten

- 1) Alders, 2009
- 2) Schilstra, 2004
- 3) de zgn. kadastrale minuutplan (gem.Obdam/Koggenland, sectie A, 'West-Zijde', blad 2)
- 4) de palen waren 1,6-2,0 meter lang en hadden een doorsnede van 6 tot 9 cm
- 5) Schaap, 1994
- 6) Bieleman, 1992
- 7) Schilstra, 2004

Bronnen

- Alders, G.P., 2009. De archeologie van de stolpboerderij. Vrienden van de Stolp nieuwsbrief 56, maart: 9-11. Boerderijenstichting Noord-Holland.
- Bieleman, J., 1992. Geschiedenis van de landbouw in Nederland 1500-1950. Uitgeverij Boom, Meppel.
- Leijnse, K., 2009. Plangebied Dorpsstraat 32 te Obdam, gemeente Koggenland; archeologisch vooronderzoek: proefsleuven. RAAP-rapport 1956. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Schilstra, J.J., L. Brandts Buys & C. de Jong, 2004. De Stolp te kijk. De stolpboerderij: toen, nu en straks. Stichting Uitgeverij Noord-Holland, Wormerveer.
- Schaap, Ella B., 1994. Bloemen op tegels in de Gouden Eeuw: van prent tot tegel / Dutch floral tiles in the Golden Age: and their botanical prints. Haarlem.



Situatie Dorpsstraat 32, Obdam.



B I N N E N

In deze rubriek kijken wij binnen in de stolp. Nog meer dan bij de exterieurs van de boerderij zijn de interieurs zeer verschillend. In deze serie tonen we aanpassingen die recht doen aan het historisch karakter van de stolp.

De Meldijk ligt haaks op de strandwal van Uitgeest. In de dichte lintbebouwing ter plaatse ben je de aanwezige boerderijen zo voorbij, sneller nog dan de stormwolken die als grote, grijze schapen over de nokken van de met pannen gedekte daken jagen. Op nummer 34 een langhuisstolp met een lange geschiedenis dan het langgerekte erf - ruim 50 strekkende meter! - haaks op de dijk tot de Notsloot strekt.

De indeling van dit langhuis met de in de lengte aangebouwde onvolledige stolp is net zo bijzonder als de bewoning. Vanaf 1933 wordt deze plaats namelijk onafgebroken dubbel bewoond door leden van de familie Winter. Eerst opa Jan en oma Trien met de familie Bourgonje, vanaf 1966 vader Gerrit en moeder Jo met genoemde ouders en nu -vanaf 1993- Truus Postma en Chris Winter met de ouders van laatstgenoemde. Bij de aangename

warmte van het grote AGA fornuis steekt Chris van wal: "Het voorhuis is het oudst, rond 1600, de stolp is er omstreeks 1700 aangebouwd en de nog intacte vijzelberg dateert (kijk maar op de windwijzer) uit 1953." Winter en Postma begonnen in 1993 meteen met de plannen voor een grootscheepse restauratie, die nog tot op de dag van vandaag voortduurt. Maar zeggen ze zelf: "Nu begint het op te schieten." Chris en Truus tonen zich ondubbelzinnig de trotse eigenaren van een prachtig object, dat werkelijk barst van de historie. Alles wat ze tegenkwamen op deze plek met zijn rijke archeologische en bouwkundige geschiedenis aan gedempte sloten en haventje, waterputten, oude funderingen, scherven tot uit de 16^e eeuw en houtconstructies. "Er zit in het voorhuis nog een vreselijk oud deurtje, moet uit 1580 zijn!" Later bekijken we dat lage deurtje met vier brede verticale planken in grove mes en groef en drie horizontale klampen.

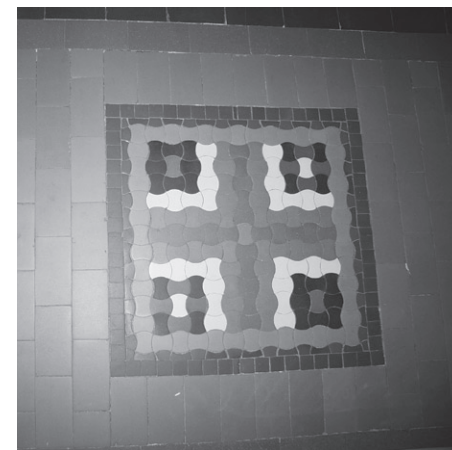


Het hangt met twee heel 'mager' gesmede hengen in het kozijn. Het even stokoude wurfeltje maakt het deurtje bijna tot een museumstuk. In het voorhuis was ooit een (o.a.vis-) winkeltje met betegelde gang.

De indeling van voorhuis en onvolledige stolp is smaakvol aangepast aan de dubbele woonbestemming. Nagenoeg alle houtconstructies en de sporen van het boerenbedrijf bleven in zicht. Oude materialen werden hergebruikt of geruild. De moderne badkamer boven, op de knip tussen het zadeldak van het voorhuis en het puntdak van de stolp, is uniek en getuigt van goede smaak, vakmanschap en inzicht. "Je moet je niet van de wijs laten brengen als het inpassen van bouwkundige details niet meteen lukt omdat nu eenmaal veel scheef is. Blijf streven naar de perfecte oplossing." Dat kost tijd, geven ze beiden volmondig toe, maar je krijgt wel wat je wilt. Het verhaal van het aanbrengen van een oud raam met twaalf ruitjes in de keuken getuigt van hun volharding. De tegenslag begon bij het transport van gekocht oud glas, vervolgens was het snijden van dat materiaal een heidens karwei met veel breuk, dat ten slotte twaalf hele ruitjes opleverde. Ook de hobbel van de hoge kosten voor twee oude scharniertjes werd genomen. Het raampje is daarmee een klein sieraad in de keuken geworden. Alle twee zijn ze zeer tevreden over de ondervonden medewerking van de gemeente. Het meest enerverend was toch de tijdelijke constructie voor het opvangen twee stijlen toen onder het vierkant een dragende betonvloer met dubbele bewapening aangelegd moest worden. Die constructie bedacht en maakte Winter zelf en toen hij de aannemer ontsloeg van diens verantwoording werd het werk (met succes) voortgezet. Toen het prompt die nacht uit het noordwesten ging stormen deed Chris een paar nachten geen hoog dicht. "Alles kraakte en stond toen te klapperen als een bungalowtent!" Eén ding is zeker: Uitgeest behoudt dankzij Winter en Postma een buitengewoon voorbeeld van de lokale bewoningsgeschiedenis. Monumentaal én beleefbaar! ▲



k i j k e r





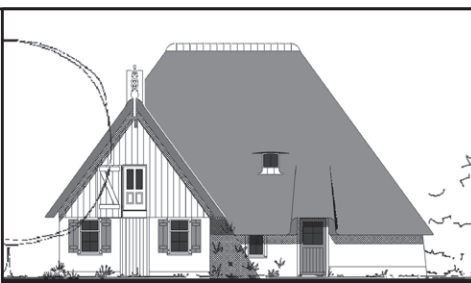
uwstolp.nl

Ambachtelijk gebouwd,
met liefde bewoond...

Ambachtelijk verzekerd.

Het verzekeren van een stolp is een
ambacht dat wij tot in de nok beheersen.
Meer informatie? Bezoek uwstolp.nl

Het product **uw stolp** en de website uwstolp.nl zijn initiatieven van Wederkerige 1820, de West-Friese verzekeraar van brandschade en meer.



ARCHITECTEN- EN INGENIEURSBUREAU
W.A. DE HERDER bna vof

postbus 40 1770 aa wieringerwerf
e-mail: deherder@wxs.nl

dorsmolen 15d 1771 pa wieringerwerf
tel.: (0227)600660 fax: (0227)603597

varkensgrasweg 3-5 1778 je westerland
tel.: (0227)591474 fax: (0227)591931



TRAPPEN, DEUREN, RAMEN
EN KOZIJNEN, LIJSTWERK,
HOUTCONSTRUCTIES,
BETIMMERINGEN EN
RESTAURATIEWERK

Noorder IJ- en Zeeweg 8
1505 HG Zaandam
T 075-6177984, F 075-6162819
info@timmerfabriekvisser.nl
www.timmerfabriekvisser.nl

Visser Hraam



**Jos Bouwhuis
TUINEN**

Tuinarchitectuur

**Renovatie van
Bestaande Tuinen**

Beplantingen

Tweeboomlaan 13
1624 EA Hoorn
Telefoon 0229 21 99 61

WWW.JOSBOUWHUIS.NL

A A N N E M E R S B E D R I J F W E S T - F R I E S L A N D

AWV

Dr. Nuyensstraat 20 • 1617 KC Westwoud • www.awfbouw.nl



Daan van Loenhout

expert in trompe l'oeil kunst

**wandschilderingen
fresco, olie-, mineraalverf etc.
kleuradvies**

Texel, 06 - 52 44 78 17
www.daanvanloenhout.nl

OVERWINTERING OP HET BOERENERF

Ieder seizoen heeft zijn eigen charmes. Ook in de winter is er genoeg te beleven op het boerenerf. Deze keer aandacht voor het sluimerende dierenleven op je erf in de winter. En tips voor klussen waar je zelf lekker warm bij blijft.



FOTO: ESTHER DE WINTER



FOTO: MART GROENTJES

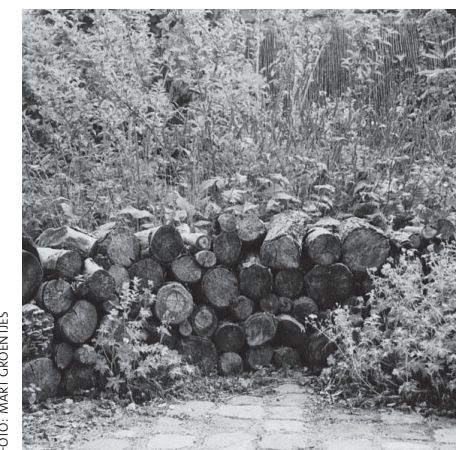


FOTO: ESTHER DE WINTER

Overwinteren

Als je het erf op een natuurlijk manier inricht en onderhoudt, kan het in het voorjaar en de zomer druk zijn met allerlei dierenleven: vlinders, bijen, libellen, vogels, kikkers en als je geluk hebt in de schemering een egel of muisje. In het najaar wordt het allemaal wat rustiger. Veel vogels trekken naar warmere oorden, om aan de koude winter te ontsnappen. Maar niet alle dieren hebben deze mogelijkheid. Zij moeten er hier maar het beste van zien te maken. Veel dieren doen dat door in winterslaap te gaan. Egels bijvoorbeeld eten zich dik en rond en zorgen voor een vetlaagje voordat ze zich rond november onder een hoop bladeren in het dichte struikgewas voor hun winterslaap oprollen. Ook kikkers, padden en salamanders houden een winterslaap. Ze kruipen daarbij meestal in vochtige, beschutte plaatsen, bijvoorbeeld onder stapels stenen of hout of een dikke strooisellaag. Sommige soorten, bijvoorbeeld de bruine kikker, kunnen de winterslaap ook doorbrengen in de modderlaag van vijvers en sloten.

Dierenleven

Lieveheersbeestjes kruipen in groepjes bij elkaar en brengen zo de winter door. Bij de hommels en wespen overwinteren alleen de bevruchte vrouwtjes, die zich in de grond en onder boomschors verbergen. De rest van de hommels en wespen die je in de zomer hebt zien rondvliegen, zullen de winter niet overleven. Ook veel vlinders leven maar tot de herfst. Hun eieren, rupsen, larven en poppen overwinteren op een veilig plekje. Maar er zijn ook vlinders die overwinteren, zoals de dagpauwoog en de citroenvlinder. Ze komen dan

in een soort verstarring. Gelukkig zijn er ook nog dieren die in de winter wakker blijven en voor nog wat leven op het erf zorgen, zoals overblijvende of bezoekende vogels. Je beleeft er extra plezier aan als je ze bijvoert op een voedertafel.

Warm blijven

Als je je goed warm houdt, kom je als mens de late herfst en winter wel door. Daarvoor hoeft je niet de hele tijd binnen voor de kachel te zitten. Er zijn verwarmende buitenklussen die je juist goed in de winter kunt doen. Bijvoorbeeld de aanleg van een windsingel. Veel stolpen hebben langs een deel van hun erf een rij opgaande bomen staan om de wind te keren. Traditioneel vaak zonder struikenbeplanting. Maar met struikenbeplanting biedt een windsingel meer variatie en daarmee meer mogelijkheden voor het dierenleven. Daarnaast biedt een dichtere houtwal ook meer privacy op het erf. Gebruik het liefst inheemse soorten. Voor de opgaande bomen zijn bijvoorbeeld es, grauwe abeel, ratelpopulier, Noorse of gewone esdoorn en zwarte of grauwe els geschikt. Goede soorten struiken om te gebruiken zijn Gelderse roos, rode kornoelje, vlier, hazelaar, krent, liguster en sleedoorn.

Bladverliezende bomen en struiken zonder kluit (dus met kale wortels) kun je vanaf half november tot uiterlijk half april planten, maar planten in november en december heeft voordelen. De planten kunnen dan nog voldoende wortels maken om de winter door te komen en zich voor te bereiden op een eventueel droog voorjaar. Als het vriest kun je niet planten. Je krijgt de harde grond dan niet

goed rond de wortels. Groenblijvende struiken zonder kluit kun je het beste wat eerder planten, in september of in de periode half april-half mei. Maak een gemengde windsingel tussen 6 en 10 meter breed. En gebruik bij een singel smaller dan 10 meter niet meer dan 10% opgaande bomen. De struiken kun je op 1,5 meter van elkaar planten, bomen op minimaal 8 meter.

Ook als je al een windsingel hebt, biedt hij goede mogelijkheden om je warm te houden in de winter. Een windsingel met struiken vraagt namelijk geregeld onderhoud en dat kan heel goed in de periode oktober-maart. Als de bomen en struiken hun blad hebben verloren, heb je meer zicht op waar takken en soms zelf hele bomen teveel zijn. Door regelmatig ruimte te maken blijft er voor de resterende bomen en struiken voldoende licht beschikbaar, zodat zij beter kunnen uitgroeien. Zo blijft de windsingel mooi gesloten. Ook het knotten van knotwilgen is een uitstekende winterklus. Het snoeimateriaal dat resteert na al het onderhoud kun je mooi gebruiken voor het aanleggen van houtstapels en takkenrillen. Dit zijn prima schuilplekken voor kleine dieren, bijvoorbeeld voor hun winterslaap.

Esther de Winter
Adviseur boerenerven

Dit is het vierde en laatste artikel over het boerenerf in de Nieuwsbrieven van 2009.
Bron informatie windsingels:
www.ontwerpeenerf.nl
Informatie over vogels bijvoeren op:
www.vivara.nl



EEN STOLP IN ERE HERSTELD

Fier wappert de vlag aan de Uitgeester Meldijk. Het is vrijdag 25 september 2009. Van de stolp in aanbouw is het hoogste punt bereikt. Een van de vaste gebinten van het vierkant, de hoekkepers en de nokgording zijn op hun plaats gezet. De contouren van het bouwwerk zijn goed zichtbaar. De historische verbindingsweg van en naar de Zaanstreek krijgt met de terugkeer van deze stolp nog meer allure.

Vierentwintig jaar geleden was het stolp-gedeelte van Meldijk 21 afgebrand. Min of meer provisorisch werd daarna de stolp vervangen door een schuur. Bert Zonjee, die nu de bewoner is, vatte het plan op om de stolp te herbouwen. Het was architect Van Leeuwen uit Zaandijk die voor hem het ontwerp voor de restauratie tekende. Niet alleen de stolp, maar ook het eraan vastgebouwde 'bakhuis', wordt momenteel herbouwd. Let wel: een bakhuis is een gebouwtje met erbinen of ernaast een 'bak', dat is een regenwaterput. Er werd dus geen brood, koek of iets anders in gebakken, het ging om de put.

Bij graafwerk ten behoeve van de bouw kwamen tijdens het afgelopen voorjaar allerlei interessante dingen bloot te liggen. Onder andere twee putten en een aantal oude funderingen. Naar aanleiding van de

gedane vondsten heb ik een tekening gemaakt waarop de mogelijke ontwikkelingsgang van het pand sinds de 16^e eeuw te volgen is. Het is de tekening bij dit artikel waarop vier fasen van de bouw zijn aangegeven met jaartallen van circa 1580 tot ongeveer 1800. Het eerste schematische schetsje toont een zaalhuis met een nok die van zuid naar noord loopt. Op het tweede tekeningetje zie je de aanbouw van het bakhuis aan de oostkant in ca.1630. Het derde schetsje laat zien hoe rond 1730 aan de noordzijde een stolp aangebouwd werd. Onderaan is de vierde fase geschetst met het forse langhuis, waarvan de halsgevel aan de Meldijk staat. Het dateert van omstreeks 1800. De noordkant van de stolp werd rond die tijd eveneens uitgebreid. Het is een mogelijke ontwikkeling die hier in beeld is gebracht. Heel misschien is het gegaan zoals hier is aangeven.

De stolp

Eerder in dit verhaal is al gezegd dat een van de vaste gebinten van het vierkant werd geplaatst. Het andere vaste gebint was nog op zijn plaats aanwezig. Het is het gebint dat met een van de stijlen op een opkamermuur rust en met de andere stijl op een zolderbalk. Het zijn de twee halve gebintstijlen van een betrekkelijk klein vierkant.

Na het aanbrengen van de hoekkepers konden de sporen (= sparren) worden vastgetimmerd. De dakschilden toonden daardoor hun definitieve vorm. Het dakbeschoot en de pannen maken het stolpdak compleet. De oude stolp heeft diverse, vaak nog onbekende, functies gehad. Er werden eerst, zoals te verwachten valt, koeien en paarden gestald. Later gebeurden er andere dingen. Zo zijn er materialen van de nabijgelegen stokkenfabriek opgeslagen. Onder de grond in het vierkant liggen de resten van een put. Waar heeft deze toe gediend? In de stalruimte was een stookplaats met een schoorsteen. Waarvoor werd er gestookt? Functies, inderdaad, maar welke?

Het bakhuis

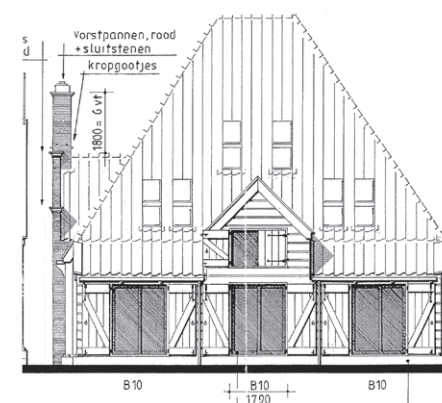
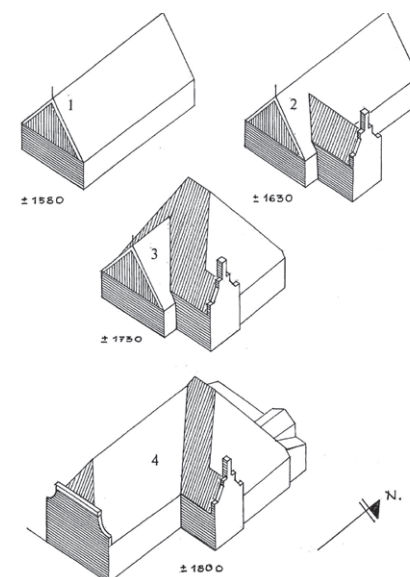
Een opvallend deel van het geheel is het bakhuis. Eertijds was er een bierstekerij in gevestigd. Bierstekerij is een ander woord voor bierhandel. De mensen konden er hun kruiken laten vullen met bier voor huishoudelijk gebruik. Het was toen een doodgewone drank, zoiets als frisdrank tegenwoordig. Bier werd veel gedronken, omdat het drinkwater zo slecht was. Het alcoholgehalte was heel laag. Brouwerij 'Het scheepje' uit Haarlem was de leverancier. Het is daarom dat in de oostgevel van het bakhuis een kopie van de gevelsteen van de Haarlemse brouwerij wordt gemetseld.

Het bouwwerkje vertoont trekken van de Hollandse Renaissance. Dit is te zien aan de deurpartij, de dakkapel, het metselwerk en de vensters. Twee van glas-in-lood voorziene kloosterkozijnen en een kruiskozijn krijgen aan de onderkant houten luiken. In de topgevel zijn 'boerenvlechten' gemetseld. In het van oorsprong 17^e eeuwse bakhuis komt een schouw met blauwwitte scheepjes-tegels en twee uit steen gehouwen pilasters. Een schilderij van Pieter de Hooch uit 1663 toont een interieur dat sterk overeenkomt met dat van het bakhuis. Een mooi tafereel, nietwaar? De restauratie van stolp en bakhuis is een boeiende gebeurtenis. Niet alleen vanwege het bereikte resultaat, maar ook door de manier waarop het tot stand komt. Handwerk meneer.

Jan Deckwitz



Gevel met definitieve vorm.



Ruimtelijke voorstellingen van het pand Meldijk 21, Uitgeest met herbouwde stolp; Fragment van pilaster van de schouw in het bakhuis en tekening vrij naar Pieter de Hoogh 'Een vrouw die appels schilt' (1663). Het dak toont in het plan nog (te) veel dakramen.



KWANTES

makelaardij

Middenweg 9 | Postbus 15 | 1619 BL Andijk
Tel. 0228 - 59 22 44 | www.kwantesmakelaardij.nl

Wij zijn gespecialiseerd
in o.a.

- Aan- en verkoop van agrarische bedrijven en land
- Aan- en verkoop van warme gronden
- Glastuinbouw
- Onteigening
- Pachtzaken
- Productierechten
- Agrarische taxaties
- Ook voor buitengewoon en particulier onroerend goed

Bezoek ook onze site
voor ons volledige aanbod.

de sleutel tot
agrarisches bezit



tunda landelijk

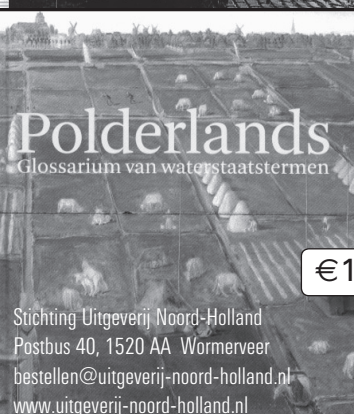
Interfarms



TRADITIONELE KWALITEIT
www.iwemabouw.nl
06 - 108 26 456



€12,50



€19,50



BERGEN 072 581 33 97 KOEDIJK 072 561 44 46

Onderlinge Verzekeringsmaatschappij De Veenhoop



Hoornseweg 2
1687 ND WOGNUM
telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl



Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf € 1,85 %/o.



BOER&JONGENS

In deze rubriek grasduinen we in het rijk gevulde foto-archief van de bekende Noord-Holland fotograaf Wijnand Jongens. Hij legde het boerenleven vast in vele kenmerkende aspecten. Ook de (vaak verdwenen) details op het erf die een functie hadden in het boerenbedrijf.



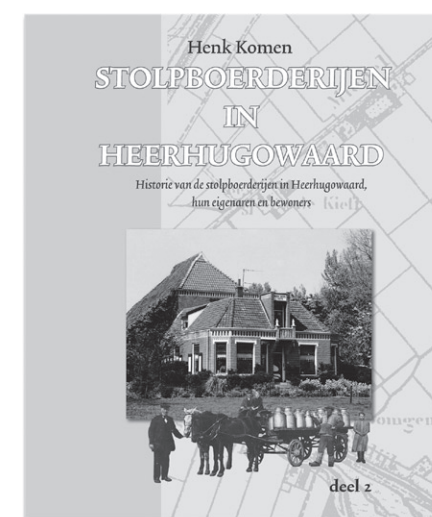
FOTO: WIJNAND JONGENS

In droogmakerij De Wijde Wormer (anno 1626) aan de slootkant op het erf naast de stolp Noorderweg nr.94 (anno 1879) een boenluif met houtenschot van rabatdelen, afgedekt met een zadeldak. Compleet versierd met witte windveren, in de nok eindigend met een makelaar en rondom het getoogde mangat een wit geveerd biesje. De boenstoep boven de sloot is verdwenen. Hierop werden de melk-emmers, temus en bussen schoongemaakt, nagespoeld en ondersteboven op een beuntje onder de luif te drogen gezet. Zo te zien als zodanig lang niet meer in gebruik. Tot ver na de tweede wereldoorlog was deze manier van schoonmaken echter nog van toepassing en waren de sloten kennelijk nog schoon genoeg. Op boerenerven met brongasketel werd hier en daar heel lang nog melkgerei schoongemaakt met bronwater van immer acht graden Celcius. Ook bij heftige vorst was dit zuurstof-arme water altijd te gebruiken want het bevroort niet waardoor allerlei dieren er des winters hun dorst mee kunnen lessen. Gezien het melkkrossie, beladen met melkbussen dat bij de poort aan de weg staat, stamt deze opname uit de tijd vóór de intrede van de melkopslagtank. ▲

STOLPEN IN HEERHUGOWAARD

Auteur Henk Komen belicht in drie boekdelen de stolpen van Heerhugowaard, let wel: alle stolpen, ook die verdwenen zijn, gesloopt of verbrand. Een veelomvattend karwei omdat het om meer dan 380 boerderijen gaat (waarvan meer dan de helft is verdwenen) maar ook de eigenaren, bewoners en familieverbanden. Zo'n tweeduizend Heerhugowaarders met hun namen en jaartallen; waar ze woonden met

hun agrarisch bedrijf. Deel twee van de in totaal drie is nu verschenen. Het boek telt 296 pagina's met meer dan 280 afbeeldingen. Het is voor € 32,50 te koop in de boekhandel of bij uitgeverij Pirola (t: 072-5093131, e: info@pirola.nl webshop: www.pirola.nl) ▲



stolpenwinkel BESTELBON

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Ik bestel hierbij: (alle bestellingen inclusief verzendkosten)

... ex. Houten Boerenhekken op kaart, set van 8 kaarten à € 10,-

... ex. boek Noord-Hollandse Boerenhekken à € 17,50

... ex. boek De Stolp te Kijk à € 19,50

... ex. boekje 'Boerenerven in West-Friesland' à € 13,50

... ex. boek 'Ruim Zicht' à € 18,50

... ex. boek Landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier à € 65,-

Uw bestelling wordt zo snel mogelijk uitgevoerd, echter kunnen wij geen vastgestelde levertijd garanderen.

Uitknippen en in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Secretariaat Boerderijstichting Noord-Holland, Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.
Per e-mail: stolpen@xs4all.nl



Sinds 1924 een begrip in de regio



RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, 1682 NS Zwaagdijk-Oost
telefoon: 0229 - 262140, fax: 0229 - 581108
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

voegbedrijf
EK&STEEN

Gespecialiseerd in het
restaureren van oude gevels

- reinigen -
- snijvoegen -
- impregneren -

De Corantijn 26d, 1689 AN ZWAAAG
T 0229 21 09 10, F 0229 27 25 84



voor:
nieuwbouw - verbouw
renovatie - restauratie
woningbouw
utiliteitsbouw
sportaccommodaties
interieur adviezen

**sander douma
architecten bna**

1841 gb stompetoren
noordervaart 73
tel. 072-5039847
fax 072-5039803
e-mail: post@sanderdouma.nl



Akerbouw bv
BURGER- EN UTILITEITSBOUW



Akerbouw b.v. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest T: 0251-315817 www.akerbouw.nl

PRONK BOUWT MET MEERWAARDE



PRONK BOUW BV

nieuwbouw verbouw onderhoud



Machinestraat 2, postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 391374, fax (0226) 392032

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

ontwerp **bureau22**
bouwkundig vormgevers

Heeft u ideeën over nieuw- of
verbouw van uw stolpboerderij?

Ontwerpbureau22 helpt u bij het
verwezenlijken van uw plannen!



Van ontwerp tot oplevering!

Burgemeester Doumastraat 22
1619 CP Andijk
T: 0228-592978
F: 0228-592146
E: info@ontwerpbureau22.nl
I: www.ontwerpbureau22.nl



WIERINGERWAARD WAARDIG STOLPENLAND

IMPRESSIES VAN DE NAJAARSEXCURSIE, 7 NOVEMBER 2009



De Polderkamer van het Polderhuis.



Bij de rijk-geornamenteerde Zuidhoeve.



De lange regel van Groenhoven.

Nachtelijke slagregens spoelden de polderwegen schoon. Die glimmen vanmorgen als spiegels en weerkaatsen de jagende wolken in de opblauwende najaarslucht. Dat levert duizelingwekkende beelden op. De deelnemers aan de stolpenexcursie in de bijna jubilerende polder druppelen café-restaurant Het Wapen van Wieringerwaard binnen. In het sfeervolle etablissement schenkt de waardin geurige koffie en komen geanimeerde gesprekken op gang. Vrienden en vriendinnen onder elkaar! Het naastgelegen Polderhuis anno 1612 imponeert al vanwege de uitgekende ligging en de slijke uitstraling. Familie Hemke leidt de bezoekers langs de intieme schoonheden van het interieur. Een fraaie hal, de voornam polderkamer, de manshoge kelder met bedsteden voor de bedienden, de oude paardenstallen, de keuken, de secretarie en het cachot. Het is allemaal even indrukwekkend en in nagenoeg perfecte staat. De buitengewoon zware houtconstructie die men op zolder krijgt te zien dwingt respect af. De vierkantspalen in combinatie met het ruim bemeten overstek van drie meter en dat alles uitgevoerd in dat dikke, rechtgekante hout, doet bijna aan middeleeuwse bunkerbouw denken.

Vermaarde veefokkerij

Groenhoven aan de Barsingerweg heeft een andere uistraling. De grote stolpboerderij met een dubbel vierkant ligt atypisch, maar genoeglijk op een ruim bemeten erf. Bomen, een boomgaard, bijgebouwen en een bron gasinstallatie maken de beschutte indruk compleet. De eigenzinnige familie Groneman zette hier hun tot over de grenzen vermaarde veefokkerij op. De boerderij dwars aan de weg, omdat hier de situering van de luxe topgevel

op het zuiden prevaleerde. Daar geniet ook de huidige bewoonster, Olga van Welsen, elke dag van het speelse licht in de woonkamers. Op de lange regel houdt zij exposities van haar eigen kleurrijke bloemenschilderijen. De houtconstructie is nog puntgaaf en vanuit het vierkant uitstekend zichtbaar. De geitenstallen aan het eind van de dars zijn de hartenbreker van de dag.

(Blaau)Boer en Visser

Na de smakelijke lunch gaat het weer op de Barsingerweg aan. Achtereenvolgens worden de Pieter's Hove, Landbouw en Zeevisscherij en de Zuidhoeve bezocht. Antoon van Buren en Priscilla de Koster zijn nog druk doende om de immens grote Pieter's Hove onder handen te nemen. Hier worden nog plannen gemaakt en al hard gewerkt. Het omhalen van een populier leverde recent schade op aan zijgevel, dak en gietijzeren (!) dakgoot, toen de ontakelde stam toch verkeerd viel. Ook binnen is de verbouwing nog gaande en doet het grote formaat van deze stolp extra spreken. Hij lijkt gemaakt voor reuzen, zo onwerkelijk is de maatvoering. Toch wist Pieter Blaauboer in 1888 precies wat hij wilde, toen hij van prachtig strak en zwaar grenen door timmerman J. Visser uit Kolhorn deze kolossale stolp liet bouwen. Status! Landbouw en Zeevisscherij, aan de andere kant van de vaart, is een bijna kopie van Pieter's Hove. Ook deze groot formaat stolp is door een Blaauboer gezet. In 1893 gebouwd door nu bouwmeester (!) Visser uit Kolhorn. De stolp is het fraai onderhouden centrum van een groot en actief landbouwbedrijf waarvoor grote schuren op het erf achter de boerderij zijn bijgebouwd. De familie toont niet zonder trots de gerestaureerde wagen-

schuur waarin een tilbury, dresseerkan en een sjees achter elkaar met de lemoenen omhoog onder de hoge zoldering konden worden geparkeerd. De inzet en liefde van de huidige familie Blaauboer voor bedrijf en stolp is overduidelijk en toont zich onder meer door dit hartelijk onthaal en de gedetailleerde feitenkennis De opmerkelijke naamgeving is te verklaren omdat op het bedrijf naast landbouw ook visserij (tot 1958!) werd bedreven, en wel met de WW1 en de WW11. Waarom de windvaan op het dak de vorm van een draak heeft, is echter onbekend. Mooi is-t-ie wel.

Restauratievoorbeeld

Op de Zuidhoeve worden we gastvrij ontvangen door Klaas en Ina Kaan. Ook zij runnen een akkerbouwbedrijf, maar in een onvolledige stolp uit 1868 met twee vierkanten en een al even flink bemeten als fraai aangebouwd voorhuis, dat dubbel wordt bewoond. Op de lange keukentafel de tekeningen en informatieve foto's van de verbouwing uit 1998. Tijdens de uitleg beklemtoont Ina het belang van hun keuze voor een deskundige architect. "Dat tijdrovende voortraject heeft ons uiteindelijk veel kosten bespaard en konden we ons geld uiterst effectief inzetten." Om het belang daarvan te benadrukken, besluit ze: "Ik kan dat een ieder aanraden!" We bekijken de stolpschuur, die eens een Zuid-Hollandse stal herbergde; we lopen langs de nog intacte paardenstallen, waar kort geleden nog drie Belzen stonden. Gietijzeren roosters in de dubbele deuren houden de herinnering aan de veelelt levend door het gemonteerde paarden- en koeienkopje. Een passend beeld aan het eind van een stolpwaardige excursie, met dank aan de werkgroep. ▲



STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Stolpen, die zijn ook in **Zwaag** vaak door brand verdwenen. Stichting Historisch Zwaag zoekt foto's van dergelijke branden. Ook videobeelden zijn welkom. Meer info op www.historisch-zwaag.nl.

Op de fiets door de dorpen van **Drechterland**, op zoek naar gemeentelijke monumenten. Een ambtenaar zet niet alle stolpen op de voorlopige lijst. Zij speurt naar een doorsnee van allerlei soorten panden.

Handgesmede spijkers. Ze kwamen tevoorschijn bij de sloop van de stolp Het Hoekhuis in **Eenigenburg**. De sparren waren vastgezet met handgesmede spijkers. Net als alle andere houtverbindingen.

Een opvallend plan op Texel in **Den Burg**. De Immetjeshoeve krijgt een recreatieve bestemming. Twee groepsverblijven worden op het terrein nieuw gebouwd. De stolp wordt ingericht als dienstwoning.

De recherche heeft de oorzaak van een boerderijbrand in **Onderdijk** achterhaald: brandstichting. De stolp stond leeg. De eigenaar wil er vier woningen bouwen, in de vorm van twee stolpjes.

Alle oude West-Friese stolpen zijn verdwenen in **Schagen**. Dergelijke boerderijen hebben er veel gestaan. Eén nieuwe is er te vinden: aan de Nes. Een bijzonder project van een particulier.

De stolp van Dirk Scheringa in **Spanbroek** verwierf landelijke bekendheid. Na de val van het DSB-imperium dook dit woonhuis herhaaldelijk op, ook in snel uitgebrachte boeken. De toekomst van de stolp is onzeker.

Prachtig werk van de brandweer. Door kordaat optreden bleven de gevolgen van een schoorsteenbrand in **Hoogkarspel** beperkt. De rietgedekte stolp liep verder geen last.

Niet meer te redden is volgens de gemeente een oude stolp in **Neck**. Pal ernaast moet een nieuw multifunctioneel centrum komen. Heel misschien kan de beeldbepalende voorgevel worden ingepast in het bouwplan.

Een onderscheiding voor architect Maarten Koning uit **De Goorn**. Met veel gevoel voor traditie ontwerpt, bouwt en restaureert zijn bedrijf stolpen. Een oorkonde waard, vindt de Westfriese Dansgroep Midwoud.

Sprookjesachtig was de 'Verlichte Boerderijen-Route', een nieuw initiatief op **Wieringen**. Zestig boerderijen lieten zich in het donker van hun sfeervolste kant zien. De opbrengst ging naar museumboerderij Jan Lont.

Een fraai opgeknapte stolp uit 1903 als centraal onderdeel van natuurkampeerterrein Veerhof in **Oostwoud**. Met rondom de kampeerplekken Dijkjes, waterpartijen, bomen en struiken. En ook plaatsen met volop uitzicht op bunders bloemkool. ▲



FOTO: MART GROENTJES

De gemeente Bergen weigert medewerking aan het behoud van de stolp Bergerweg 80.

STOLPENCURIOSA



FOTO: MART GROENTJES

Dakterras inplaats van stolptop in Obdam.

Deze rubriek toont stolpen in een niet-alledaagse vorm. In onze Boerderijen Beeldbank vind je meer dan 5.400 stolpen en een aantal ervan met een opvallende gedaanteverandering (www.boerderijenstichting.nl). ▲

Nieuwsbrief nr. 59 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', december 2009.

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e-mail: stolpen@xs4all.nl website: www.boerderijenstichting.nl

Giro 338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Haarlem.

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman, ipsis b.v., Zwaag (0229 - 27 27 00)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Opplage: 2.000 exemplaren

De nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

Het bestuur van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert (perscontacten, vierkantdeling) Stierop 1, 1911 NG Uitgeest

Albert Bolt, Rijsenhout
Katja Bossaers, Westbeemster

Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn

Maarten Koning, De Goorn
Ana van der Mark, Alkmaar

Wim Schermerhorn, Grootschermer
Piet Verhoeven, Heerhugowaard

Anneke Zandt, Twisk

De adviseringscommissie:

Sander Douma, Esther de Winter (boerenerven) en ing. Pieter J. Pret (secretaris).

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken. Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 90,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan de secretaris van de adviseringscommissie: ing. Pieter J. Pret, Kanaaldijk 142, 1831 BA Koedijk. Telefonisch dagelijks bereikbaar van 10 - 16 uur: 072 - 562 47 05. Voor boerenerven: secretariaat.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 15,- per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door!